

Årsberetning 2023

DET
UAFHÆNGIGE
TILSYN MED BEVISMIDLER

Indhold

- 03 **Forord**
- 05 **Hvem arbejder i Bevismiddeltilsynet?**
- 08 **Arbejdet med tematisk tilsyn i 2023**
- 17 **Næste tematisk tilsyn**
- 20 **Orienteringssager**
- 23 **Netværk og konferencedeltagelse**
- 27 **Bevismiddeltilsynet og
Politiklagemyndigheden i bevægelse**
- 30 **Mød Politiklagerådet**
- 34 **Whistleblowerordning**
- 36 **Organisering**

Forord

Forord

Bevismiddeltilsynet afgiver med denne årsberetning sin anden årsberetning.

Bevismiddeltilsynet blev etableret i 2022 med en tilsynsopgave, der er ny i Danmark, og hvis formål er at sikre, at tekniske beviser i straffesager behandles korrekt set i lyset af de særlige retssikkerhedsmæssige krav, der stilles i straffesager. Bevismiddeltilsynets hovedopgave er som et uafhængigt tilsyn således at påse politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser igennem hele straffesagskæden.

I 2023 har Bevismiddeltilsynets fokus fortsat særligt været på rekruttering, konsolidering og på det første tematiske tilsyn med DNA-beviset. Derudover flyttede Bevismiddeltilsynet sammen med Den Uafhængige Politiklagemyndighed i begyndelsen af 2023 til nye lokaler på Frederiks Plads i Aarhus.

I løbet af året er rekrutteringen af det tværfaglige hold af medarbejdere i Bevismiddeltilsynet afsluttet. På nuværende tidspunkt består Bevismiddeltilsynet af i alt ni medarbejdere, inklusiv tilsynets sekretariatschef, med forskellig analytisk, juridisk eller IT-mæssig baggrund, og med det til fælles, at de har fokus på tværfagligt samarbejde, høj faglighed og professionalisme. Derudover har Bevismiddeltilsynet mulighed for at gøre brug af ekstern ekspertbistand, f.eks. i forbindelse med et tematisk tilsyn. I årsberetningen kan du møde nogle

af Bevismiddeltilsynets medarbejdere og en af de tekniske eksperter, der har bistået Bevismiddeltilsynet i forbindelse med det tematiske tilsyn med DNA-beviset.

”

I 2023 har Bevismiddeltilsynets fokus fortsat særligt været på rekruttering, konsolidering og på det første tematiske tilsyn med DNA-beviset

I foråret afsluttede Bevismiddeltilsynet foranalysen i det tematiske tilsyn med DNA-beviset og identificerede på den baggrund fire fokusområder, der udgør den fokuserede del af det tematiske tilsyn. Bevismiddeltilsynet har ikke overtaget tilsynsopgaven fra en anden myndighed med en etableret praksis. Arbejdet med det tematiske tilsyn med DNA-beviset har derfor også været præget af både drift med fokus på dataindsamling og udvikling af tilsynsopgaven med løbende principielle overvejelser om, hvordan vi rigtigst opbygger et tematisk tilsyn og gennemfører det i praksis.

Politiklagerrådet har i løbet af året fulgt Bevismiddeltilsynets arbejde og udviklingen af det tematiske tilsyn med DNA-beviset tæt og har bl.a. indgået i drøftelser om, hvordan det tematiske tilsyn opbygges og kvalificeres. Politiklagerrådet er

også blevet orienteret om de orienteringssager, som Bevismiddeltilsynet har modtaget i løbet af året.

2023 bød også på et formandsskifte i Politiklagerrådet, hvor Mohammad Ahsan blev afløst af Thomas Tordal-Mortensen. Afslutningsvis skal derfor lyde en stor tak til Ahsan for hans indsats i forbindelse med etableringen og opbygningen af Bevismiddeltilsynet.

Charlotte Storgaard
direktør

Thomas Tordal-Mortensen
rådsformand

Hvem arbejder i
Bevismiddeltilsynet?

Hvem arbejder i Bevismiddeltilsynet?

Bevismiddeltilsynet blev etableret i januar 2022 og er fortsat en relativt ny myndighed. Sideløbende med arbejdet med vores kerneopgaver har der i 2023 derfor også været stort fokus på rekruttering af medarbejdere med henblik på kapacitetsopbygning.

Det følger af lovbemærkningerne om etablering af tilsynet, at Bevismiddeltilsynet skal bestå af medarbejdere med tværfaglige baggrunde. Det skyldes karakteren af den opgave, som tilsynet varetager, hvor problemstillinger helt afgørende må belyses fra forskellige faglige vinkler, når tilsynsarbejdet tilrettelægges. På den måde tages der løbende højde for såvel de tekniske, metodiske og juridiske perspektiver.

På nuværende tidspunkt er der ansat fire jurister i tilsynet med erhvervs erfaring fra forskellige områder, f.eks. fra myndigheder på Justitsministeriets område og advokatbranchen. Herudover er der ansat en IT-specialist og fire analytikere med forskellige baggrunde, f.eks. fra universitetsverdenen og konsulentvirksomheder.

Medarbejderne i Bevismiddeltilsynet har en udpræget samarbejdsånd, hvor man møder hinandens forskellige faglige baggrunde, perspektiver og vurderinger med åbenhed og interesse.

Som supplement til den faglige viden i Bevismiddeltilsynet er det endvidere forudsat i lovbemærkningerne, at der i en række tilfælde kan indhentes ekstern ekspertbistand inden for de enkelte områder. Læs mere om Bevismiddeltilsynets samarbejde med en af de eksterne eksperter, der har været tilknyttet det tematiske tilsyn med DNA-beviset, på side 13.

Løbende i årsberetningen (side 7, 19 og 26) kan du møde tre medarbejdere fra Bevismiddeltilsynet; en IT-specialist, en jurist og en analytiker. Vi har talt med dem om, hvordan det er at arbejde i Bevismiddeltilsynet, og hvorfor de søgte deres stilling.

Mød en medarbejder

Christina Goul Thomsen

Juridisk specialkonsulent

Christina er uddannet cand.jur. Christina har tidligere arbejdet i Justitsministeriets departement og haft deltidsbeskæftigelse ved anklagemyndigheden. Hun har derudover arbejdet som advokatfuldmægtig. Christina har været ansat i Bevismiddeltilsynet siden juni 2023.

Hvorfor søgte du stillingen i Bevismiddeltilsynet?

For det første lød der til at være nogle rigtig spændende arbejdsopgaver i tilsynet. For det andet tiltalte det mig at skulle arbejde projektorienteret, som man gør i højere grad i Bevismiddeltilsynet end på andre mere klassiske juridiske arbejdspladser. Herudover synes jeg, at det er udfordrende og spændende at arbejde meget tæt sammen med andre fagligheder, hvilket også er lidt særligt hos Bevismiddeltilsynet.

Hvordan er det at være ansat i en tilsynsmyndighed med den samfundsmæssige opgave, Bevismiddeltilsynet løser?

Jeg synes, det er spændende at være med til at etablere et helt nyt uafhængigt tilsyn fra bunden. Jeg finder det meget meningsfuldt at arbejde med den opgave, som Bevismiddeltilsynet er sat i verden for at løse. Hvis ikke man kan have tillid til tekniske bevisers kvalitet og integritet, når de fremlægges i en straffesag, flytter det ved hele samfundets tillid til retssikkerheden og vores alles retsfølelse. Jeg var spændt på, hvordan myndigheden ville blive modtaget ude i ”den virkelige verden”. Jeg har kun positive oplevelser herfra, f.eks. i forbindelse med tilsynsbesøg.

Hvordan bruger du din faglighed i det daglige?

I forbindelse med det tematiske tilsyn løser jeg mange af de samme arbejdsopgaver som analytikerne i Bevismiddeltilsynet. Jeg er med til at analysere og vurdere den måde politiet og anklagemyndigheden behandler DNA-beviset på. Vi har dog forskellige ”briller” på i forhold til løsningen af vores opgaver. Jeg har som jurist fokus på det retssikkerhedsmæssige aspekt som det primære, mens analytikere f.eks. har fokus på repræsentativitet samt andre mere metodiske elementer. Det supplerer hinanden godt. Som jurist bruger jeg mit kendskab

til straffesagskæden, hvilket også er en af grundene til, at det primært er jurister, der overværer retsmøder under vores tematiske tilsyn. Vi er også typisk koblet på de opgaver, hvor der skal fortolkes og vurderes på data fra konkrete straffesager. Derudover har jeg fået en stor rolle som skribent på selve tilsynsrapporten.

Hvordan oplever du samarbejdet i Bevismiddeltilsynet?

Jeg er helt sikker på, at opgaveløsningen, herunder arbejdet med det tematiske tilsyn, bliver bedre, mere fyldestgørende og mere brugbart ude i virkeligheden af, at der er ansat medarbejdere med forskellige faglige baggrunde i Bevismiddeltilsynet. Som eksempel på udfordringer herved kan jeg nævne, at forskellige fagligheder har nogle meget indarbejdede begreber; det gælder både jurister, analytikere og IT-specialister, og man er ikke nødvendigvis selv klar over, at andre fagligheder ikke forstår dem lige så selvfølgelig, som man selv gør. Det stiller krav til, at man er god til at spørge, og at der skabes en god kultur, hvor man gerne forklarer – også gerne flere gange. Jeg synes dog med tiden, at vi er gået fra at have klassiske ”juristbegreber”, ”analytikerbegreber” og ”IT-begreber” til at have fælles ”BMT”-begreber (forkortelse for Bevismiddeltilsynet).

Hvad er det bedste ved at være ansat i Bevismiddeltilsynet?

Det bedste er ”teamfølelsen”, der eksisterer på tværs af forskellige fagligheder og personlighedstyper. Det er desuden utroligt spændende og lærerigt, at man via sammensætningen i myndigheden kan lære en masse, man ikke vidste, man ”manglede” at vide. Det har åbnet min horisont i forhold til, hvordan man også kan tilgå opgaveløsningen.

Arbejdet med
tematisk tilsyn i 2023

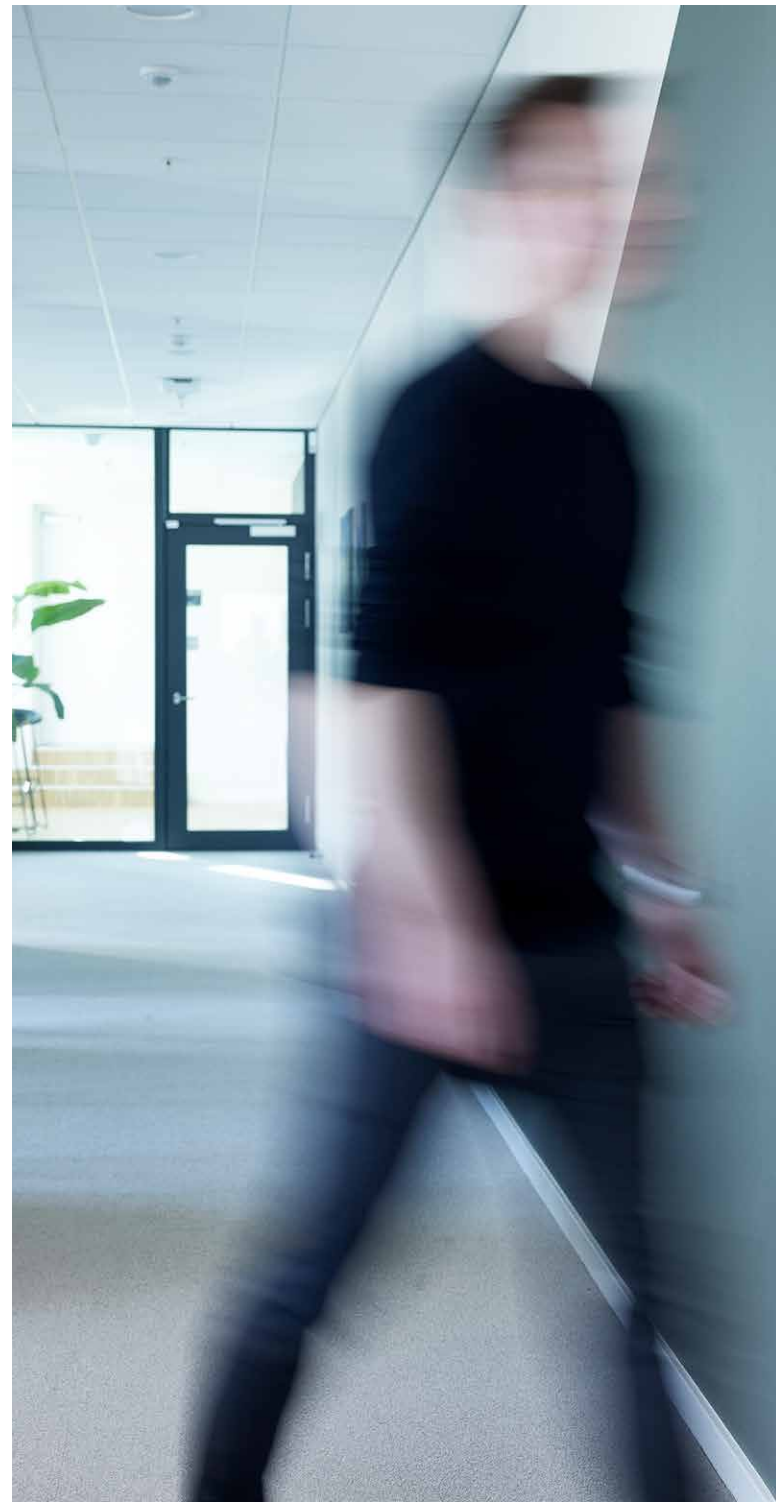
Arbejdet med det tematiske tilsyn med DNA-beviset i 2023

Bevismiddeltilsynet er i gang med sit første tematiske tilsyn, som omhandler politiets og anklagemyndighedens behandling af DNA-beviset. Med denne artikel inviterer vi ind i maskinrummet og fortæller, hvordan Bevismiddeltilsynet i 2023 er gået til dette arbejde.

Der er tale om et igangværende tematisk tilsyn. Derfor fortsætter Bevismiddeltilsynet i 2024 arbejdet med at indsamle data, analysere og skrive på den tilsyns-

rapport, der afslutter det tematiske tilsyn. Inden tilsynsrapporten udgives, sendes den i høring hos politiet og anklagemyndigheden.

På de følgende sider har vi beskrevet og illustreret de forskellige faser i det tematiske tilsyn, og hvad de enkelte faser nærmere indeholder. Du kan få et overblik over de forskellige faser i figuren nedenfor.

Første fase

Foranalyse

Bevismiddeltilsynet indledte i 2023 det tematiske tilsyn med DNA-beviset med en foranalyse. Formålet med foranalysen var at indsamle viden om de potentielle risikofaktorer og usikkerheder, der vurderes at have størst betydning for DNA-bevisets integritet og kvalitet.

I foranalysen blev usikkerheder og risikofaktorer identificeret via møder med politi og anklagemyndighed samt gennem interviews med aktører, der har en særlig indsigt i og erfaring med behandlingen af DNA-beviset, herunder repræsentanter for Landsforeningen for Forsvarsadvokater, Strafferetsudvalget under Advokatsamfundet og domstolene. Desuden blev Retsgenetisk Afdeling, udenlandske forskere og eksperter samt en IT-specialist med erfaring fra blandt andet Institut for Elektro- og Computerteknologi på Aarhus Universitet inddraget.

På baggrund af resultaterne af foranalysen identificerede Bevismiddeltilsynet de mest relevante risikofaktorer for DNA-bevisets integritet og kvalitet igennem hele straffesagskæden. Disse risikofaktorer blev samlet i fokusområder, som har udgjort omdrejningspunktet for den fokuserede del af det tematiske tilsyn.

Fokusområder

- 1 **Sikring af spor på gerningssteder**
Fokusområdet omhandler sikring af spor på gerningssteder, herunder særligt risikoen for kontaminering af DNA-sporprøver.
- 2 **Dokumentation af sporsikring**
Fokusområdet omhandler dokumentation af forhold relateret til sporsikring, der har betydning for at kunne vurdere bevisets integritet og kvalitet, herunder særligt risikoen for overførsel af DNA.
- 3 **Overførsel af data mellem IT-systemer**
Fokusområdet omhandler databehandling af DNA-profiler ved overførsler mellem forskellige IT-systemer, hvori DNA-profiler registreres og behandles.
- 4 **Formidling af DNA-beviset**
Fokusområdet omhandler formidling af DNA-beviset, herunder særligt beskrivelsen af forbehold og usikkerheder i sagens samlede oplysninger samt anklagemyndighedens fremlæggelse af forbehold og usikkerheder i retten.

Risikofaktorer

Ved risikofaktorer forstås potentielle fejl, uhensigtsmæssigheder mv. ved politiets og anklagemyndighedens behandling af DNA-beviset. Ved DNA-bevisets integritet og kvalitet forstås, at beviset kan blive forvansket eller kompromitteret, således at det DNA-bevis, der indgår i sagen, ikke stemmer overens med det, som det oprindelige spor, materiale eller oplysning var udtryk for.

Anden fase

Fokuseret del

På baggrund af resultaterne af foranalysen indledte Bevismiddeltilsynet den mere fokuserede del af det tematiske tilsyn med DNA-beviset. I overensstemmelse med lovbemærkningerne om etableringen af Bevismiddeltilsynet tilrettelægger Bevismiddeltilsynet arbejdet i den fokuserede del af det tematiske tilsyn ud fra fire tilsynsopgaver:

1. Om der er udarbejdet tilstrækkelige og relevante procedurer og retningslinjer for politiets og anklagemyndighedens behandling af DNA-beviset,
2. om politiet og anklagemyndigheden efterlever disse procedurer og retningslinjer,
3. om beskrivelsen af forbehold og usikkerheder, der konkret knytter sig til DNA-beviset, er tilstrækkelig og fyldestgørende, og
4. om oplysningerne om forbehold og usikkerheder i relevant omfang fremgår af straffesagerne, og om oplysningerne generelt og i relevant omfang fremlægges under straffesagens behandling ved domstolene.

Fokusområderne ”Sikring af spor på gerningssteder” (1), ”Dokumentation af sporsikring” (2) og ”Overførsel af data mellem IT-systemer” (3) udgør de områder af politiets behandling af DNA-beviset, som Bevismiddeltilsynet fører tilsyn med i tilsynsopgave 1 og 2. Herudover fører vi i tilsynsopgave 1 og 2 også tilsyn med anklagemyndighedens procedurer og retningslinjer for behandlingen af DNA-beviset. Fokusområdet, der omhandler ”Formidling af DNA-beviset” (4), behandles i forbindelse med tilsynsopgaverne 3 og 4.

Med afsæt i de fire tilsynsopgaver har vi i den fokuserede del af det tematiske tilsyn beskæftiget os med navnlig to opgaver:

- I. Fastlæggelse af kriterier for vores vurderinger
- II. Dataindsamling og analyse af de indsamlede data

I det følgende beskrives tilgangen til arbejdet med hver af de to opgaver.

I. Fastlæggelse af kriterier

Bevismiddeltilsynet har fastlagt en række kriterier (tilsynskriterier), som danner grundlag for tilsynets vurderinger af hver af de fire tilsynsopgaver.

Eksterne forskere og eksperter har bistået Bevismiddeltilsynet med at identificere relevante internationale guidelines og standarder (f.eks. ENFSI-guidelines og ISO-standarder) samt national og international litteratur, der beskriver praksis ift. behandlingen af DNA-beviset. Disse danner grundlaget for de tilsynskriterier, som Bevismiddeltilsynet har fastlagt i det tematiske tilsyn.

En af de eksterne eksperter, der har været tilknyttet det tematiske tilsyn med DNA-beviset, er Ricky Ansell. På næste side kan du læse om Bevismiddeltilsynets samarbejde med ham.

Ekspert

De eksterne eksperter, som Bevismiddeltilsynet samarbejder med, er udvalgt på baggrund af deres kendskab og kompetencer inden for deres respektive områder. Bevismiddeltilsynet har særligt lagt vægt på, om den pågældende har bidraget til best practice-materiale om DNA,

eksempelvis udgivet af European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI). Derudover har udvælgelsen været begrundet i kvaliteten af den pågældendes videnskabelige arbejde.

Ekstern ekspertbistand til Bevismiddeltilsynet

Ricky Ansell er seniorrådgiver ved Nationellt Forensiskt Centrum i Sverige og forsker ved Linköping Universitet. I forbindelse med det tematiske tilsyn med behandlingen af DNA-beviset er Ricky Ansell ekstern ekspert for Bevismiddeltilsynet.

Bevismiddeltilsynet fører som nævnt tilsyn med politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser. Der er mange tekniske beviser, og de er efter deres karakter meget forskelligartede. Derfor benytter Bevismiddeltilsynet ekstern ekspertbistand i forbindelse med tilsynsarbejdet.

I forbindelse med det tematiske tilsyn med behandlingen af DNA-beviset har Ricky Ansell, som er seniorrådgiver ved Nationellt Forensiskt Centrum (NFC), Svensk Politi, og forsker ved Linköping Universitet, bistået Bevismiddeltilsynet som ekstern ekspert.

Ud over sit daglige arbejde ved NFC og Linköping Universitet er Ricky Ansell med i forskellige internationale netværk, herunder European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI), hvor han leder en undergruppe

vedrørende forensisk biologi. Han har blandt andet bidraget til netværkets best practice manual for håndtering af DNA-beviset.

Bevismiddeltilsynet har talt med Ricky Ansell om, hvordan samarbejdet har været og hans syn på Bevismiddeltilsynet. Ricky Ansell fortæller, at han ikke havde et stort kendskab til Bevismiddeltilsynet, inden tilsynet kontaktede ham i starten af 2023 med henblik på et muligt samarbejde. Han var positivt indstillet over for Bevismiddeltilsynets henvendelse, da han generelt betragter tilsynsarbejde som meget væsentligt: *"Det er med til at sikre, at tingene gøres bedst muligt og styrker retssikkerheden"*, siger han og uddyber, at det er et interessant samarbejde for ham, da det tematiske tilsyn er inden for hans arbejdsområde, og da Danmark og Sverige er nabolande, som har lignende systemer.

”Samarbejdet med Bevismiddeltilsynet har været værdifuldt og gennemsigtigt”, siger han. Ricky Ansell fortæller også, at hans rolle i samarbejdet med Bevismiddeltilsynet har været anderledes end rollen i de arbejdsgrupper, han har deltaget i, da han ikke har været en del af selve tilsynet, men kun været inddraget som ekstern ekspert.

Allerede i forbindelse med foranalysen til det tematiske tilsyn har Ricky Ansell, ligesom andre eksperter på området, bidraget til at identificere de områder inden for behandlingen af DNA-beviset, som indebærer de største risici for bevisets kvalitet og integritet.

I den fokuserede del af det tematiske tilsyn har Ricky Ansell bidraget til at identificere og gennemgå internationale standarder og guidelines af relevans for området. Han har også bidraget til udviklingen og kvalificeringen af de tilsynskriterier, der bruges til at vurdere, om politiet har udarbejdet tilstrækkelige procedurer og retningslinjer for sikring af DNA-spor på gerningsstedet.

Bevismiddeltilsynet har sat stor pris på samarbejdet med Ricky Ansell og fået et væsentligt fagligt udbytte af hans ekspertise og erfaring på området.

Ricky Ansell

- Seniorrådgiver ved Nationellt Forensiskt Centrum (NFC) i Sverige
- Adjunkt ved Linköping Universitet, Institut for fysisk, kemi og biologi
- Udvikler ved Svenska Institutet för Standarder, SiS
- Medlem af forskellige internationale netværk og repræsentant for NFC ved European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI)

European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI)

- Europæisk netværk af institutioner og eksperter på forskellige forensiske områder, herunder DNA
- Netværket har medlemmer fra 39 lande, herunder Danmark, der er repræsenteret ved National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) og Retsgenetisk Afdeling (RGA) ved Københavns Universitet
- Netværkets videnskabelige arbejde varetages af arbejdsgrupper, herunder en arbejdsgruppe om DNA
- Formålet med netværket er at dele viden og erfaringer samt udvikle best practice manualer, herunder for behandlingen af DNA-beviset og sporsikring
- Medlemslandene opfordres til at overholde best practice manualerne og internationale standarder for at sikre høj kvalitet i deres arbejde
- Læs mere om ENFSI på netværkets hjemmeside: www.enfsi.eu

II. Dataindsamling og analyse

Bevismiddeltilsynet har indsamlet og analyseret data til brug for det tematiske tilsyn, hvilket beskrives nærmere i det følgende. Bevismiddeltilsynet indsamler og analyserer også i 2024 data af relevans for det tematiske tilsyn.

Procedurer og retningslinjer

Bevismiddeltilsynet indhentede i foråret 2023 gennem Rigspolitiet og Rigsadvokaten politiets og anklagemyndighedens gældende nationale og lokale procedurer retningslinjer for behandlingen af DNA-beviset med henblik på at vurdere tilstrækkeligheden af retningslinjerne.

Bevismiddeltilsynet har i gennemgangen af de indhentede procedurer og retningslinjer anvendt en indholdsanalyse til at vurdere, hvorvidt der er en overensstemmelse mellem de fastlagte tilsynskriterier og de rekvirerede procedurer og retningslinjer.

For en beskrivelse af tilsynskriterier og de enkelte fokusområder se side 10 og 11.

Afsluttede straffesager

Med henblik på at vurdere beskrivelsen af forbehold og usikkerheder i forhold til DNA-beviset rekvirerede Bevismiddeltilsynet i sommeren 2023 fra politikredsene et større antal afsluttede straffesager til gennemgang. Fællesnævneren for straffesagerne var, at politikredsene som en del af efterforskningen af sagen i 2022 havde anmodet Retsgenetisk Afdeling om en DNA-analyse, der efterfølgende havde resulteret i en DNA-profil.

De afsluttede straffesager er blevet gennemgået ved brug af en indholdsanalyse. I indholdsanalysen har Bevismiddeltilsynet vurderet, hvorvidt der er overensstemmelse mellem tilsynskriterierne og den beskrivelse af forbehold og usikkerheder, der fremgår af straffesagerne.

Tilsynsbesøg

Bevismiddeltilsynet var i juni og august 2023 på tilsynsbesøg i tre udvalgte politikredse, ved en af de regionale statsadvokater og hos flere sektioner i Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC).

I forbindelse med tilsynsbesøgene gennemførte Bevismiddeltilsynet blandt andet interviews af ledere og medarbejdere i politiet og anklagemyndigheden og foretog observationer af arbejdet. Formålet med tilsynsbesøgene var at få mere dybdegående viden om politiets og anklagemyndighedens behandling af DNA-beviset. Interviewene tog udgangspunkt i relevante temaer for behandlingen af DNA-beviset og blev gennemført med inddragelse af casemateriale for at skabe en virkelighedsnær kontekst for spørgsmålene.

Interviewene er blevet transskriberet og kodet med henblik på at fremdrage relevante analytiske pointer.

Retsmøder

Bevismiddeltilsynet har i anden halvdel af 2023 overværet retsmøder i hele landet for at få et indblik i, hvordan DNA-beviset formidles af anklagemyndigheden. Retsmøderne om-

Indholdsanalyse

En indholdsanalyse er en systematisk tilgang til at undersøge og sammenligne tekstmateriale.

Tekstmaterialet behandles via en kodningsproces, der sikrer, at analysen foretages på et objektivt grundlag, som minimerer den enkelte koders subjektive indflydelse på resultatet.

handlede straffesager fra flere forskellige politikredse og af forskellig karakter, f.eks. sager om indbrudstyveri, røveri, voldtægt, overtrædelse af lov/bekendtgørelse om euforiserende stoffer mv.

Retsmøderne blev overværet af en eller flere medarbejdere fra Bevismiddeltilsynet med afsæt i en observationsguide. Observationsguiden indeholder en beskrivelse af den fremgangsmåde, der anvendes til notering af relevant indhold fra retsmøderne. På den måde sikres det, at den relevante viden indsamles, uafhængigt af hvilke medarbejdere der overværer det enkelte retsmøde.

Tredje fase

Afrapportering af det tematiske tilsyn

Det tematiske tilsyn med DNA-beviset afsluttes med en samlet tilsynsrapport. Rapporten vil indeholde Bevismiddeltilsynets vurdering af politiets og anklagemyndighedens behandling af DNA-beviset samt eventuelle anbefalinger til fremadrettet praksis.

Bevismiddeltilsynet afgiver den endelige tilsynsrapport direkte til Rigspolitiet og Rigsadvokaten. Inden offentliggørelse modtager Rigspolitiet og Rigsadvokaten et udkast til rapporten i høring, således at politiets og anklagemyndighedens eventuelle bemærkninger kan inddrages i Bevismiddeltilsynets endelige vurdering. Det er Rigspolitiets og Rigsadvokatens ansvar at foretage en vurdering af, hvordan tilsynets anbefalinger udmøntes.

Du vil kunne læse mere om resultatet af det tematiske tilsyn på vores hjemmeside i forbindelse med offentliggørelse af rapporten og i årsberetningen for 2024. Forud for offentliggørelsen af rapporten kan du løbende via vores hjemmeside og LinkedIn-profil følge med i arbejdet med det tematiske tilsyn.

LinkedIn

Næste tematisk tilsyn

Om udvælgelsen af det næste tekniske bevis til tematisk tilsyn

Når Bevismiddeltilsynet afslutter det igangværende tematiske tilsyn med DNA-beviset, vil der blive iværksat et nyt tematisk tilsyn med et af de andre tekniske beviser, som benyttes af politiet og anklagemyndigheden i straffesager. Beslutningen om, hvilket teknisk bevis der udvælges til det næste tematiske tilsyn, beror på Bevismiddeltilsynets skønsmæssige vurdering af både væsentlighed og risiko ved behandlingen af det enkelte bevis.

Bevismiddeltilsynet har tidligere via høring af Rigspolitiet og Rigsadvokaten kortlagt alle kendte tekniske beviser. På nuværende tidspunkt er der tale om ca. 90 tekniske beviser. Den teknologiske og videnskabelige udvikling gør, at der løbende kommer nye tekniske beviser til, og at der kan ske ændringer i den måde, beviset behandles på. Derfor har Bevismiddeltilsynet i slutningen af 2023 iværksat en høring af Rigspolitiet og Rigsadvokaten over de beviser, som Bevismiddeltilsynet tidligere har kortlagt.

Bevismiddeltilsynet indsamler herudover løbende data om de kortlagte tekniske beviser. Eksempelvis monitorerer Bevismiddeltilsynet, hvor ofte et givent teknisk bevis indgår i de spørgsmål, der stilles af f.eks. Folketingets Retsudvalg til justitsministeren, og hvor ofte og i hvilken sammenhæng de optræder i medierne.

Indikerer Bevismiddeltilsynets løbende vurdering, at der er en vis risiko for, at der ved behandlingen af en specifik bevistype kan opstå fejl eller uhensigtsmæssigheder mv., der kan have en negativ indvirkning på retssikkerheden, bliver beviset udvalgt som et fokusområde. Når et teknisk bevis udvælges som fokusområde indebærer det, at det underlægges en mere dybdegående analyse af risiko og væsentlighed, som kan munde ud i, at beviset bliver udvalgt til et egentligt tematisk tilsyn. For eksempel indgår det i væsentlighedsvurderingen, om en eventuel fejl ved et teknisk bevis vurderes at ville påvirke et stort antal personer og/eller have alvorlige retssikkerhedsmæssige konsekvenser.

Udvælgelsen af det næste tekniske bevis til tematisk tilsyn vil blive offentliggjort på Bevismiddeltilsynets hjemmeside og LinkedIn profil.

Linked in

Tekniske beviser

Tekniske beviser er kendetegnet ved at have været undergivet eller være fremkommet ved en forudgående teknisk undersøgelse eller behandling enten hos politiet selv eller hos en ekstern aktør, som eksempelvis Retsmedicinsk Institut, der udleder en konklusion på baggrund af undersøgelsen.

Risiko- og væsentlighedsvurdering

Ved risiko forstås sandsynligheden for, at der i politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser kan opstå fejl eller uhensigtsmæssigheder mv., som kan have en negativ indvirkning på retssikkerheden.

Væsentlighed dækker over, hvor store konsekvenser det vil have for retssikkerheden, hvis risikoen bliver en realitet.

Mød en medarbejder

Brian Vestergaard Danielsen

IT-specialist og specialkonsulent

Brian er uddannet diplomingeniør i informations- og kommunikationsteknologi (softwareingeniør) og civilingeniør, cand. polyt. i teknisk it. Brian har tidligere arbejdet på Aarhus Universitet som adjunkt på Institut for Elektro- og computerteknologi og været mobil- og webudvikler i private virksomheder. Brian har været ansat i Bevismiddeltilsynet siden maj 2023.

Hvorfor søgte du stillingen i Bevismiddeltilsynet?

Det tiltalte mig at skulle arbejde tæt sammen med andre fagligheder som f.eks. jurister og analytikere. Det er ikke i mange andre stillinger, at jeg som IT-specialist får den mulighed. Herudover er det med min faglighed interessant, hvordan den digitale infrastruktur både kan understøtte – men i visse tilfælde også modarbejde – IT-tekniske bevismidlers integritet.

Hvordan er det at være ansat i en tilsynsmyndighed med den samfundsmæssige opgave, Bevismiddeltilsynet løser?

Det betyder først og fremmest, at jeg har fået indblik i en helt anden verden, end den jeg tidligere har været i. Vi løfter i Bevismiddeltilsynet en myndighedsopgave, og der er et stort fokus på ordentlighed – både internt og eksternt. Der er fokus på, at vi ”lever af” tillid. Først og fremmest hos borgerne, men også hos dem, vi fører tilsyn med, og fra politikerne. De skal have tillid til det, vi gør, og til det vi siger. Når vi er på tilsynsbesøg, møder vi dem, vi fører tilsyn med, med stor respekt for den opgave, de løfter. Vores opgave er jo at påse, om deres rammer for at arbejde med tekniske bevismidler er gode nok til at sikre deres integritet og ikke den enkelte politiansattes eller anklagers individuelle indsats.

Hvordan bruger du din faglighed i det daglige?

Jeg bistår blandt andet juristerne med sparring om, hvorvidt de f.eks. har forstået de tekniske detaljer rigtigt, det vil sige, at jeg har en formidlingsrolle. Det bruger jeg f.eks. i vores arbejde med orienteringssagerne, hvor vi drøfter, hvad vi som henholdsvis IT-specialister, jurister og analytikere lægger i forskellige begreber, og hvordan vi går til opgaveløsningen. Det giver anledning til nogle gode tværfaglige diskussioner.

En anden typisk arbejdsopgave kan f.eks. være at skabe et godt og tilgængeligt datagrundlag for vores analytikeres metodiske arbejde.

Hvordan oplever du samarbejdet i Bevismiddeltilsynet?

Jeg er gået fra at være specialist til mere at være en generalist. Jeg er specialist internt i myndigheden, da jeg skal kende til de enkelte teknologier og skal kunne formidle dem til de øvrige ansatte i Bevismiddeltilsynet, der har helt andre fagligheder. Men i forhold til dem, vi fører tilsyn med, er jeg typisk mere generalisten, der skal sætte mig ind i de teknologier, som de ofte har specialiseret sig dybt ned i. Det er spændende og udfordrende at arbejde sammen med andre fagligheder, hvilket giver stor arbejdsglæde.

Hvad er det bedste ved at være ansat i Bevismiddeltilsynet?

Det er den opgave, vi er blevet tildelt som myndighed. Der er hertil en høj grad af selvstændighed i opgaveløsningen og tillid til den enkelte medarbejder. Der er en stor grad af fleksibilitet og forskellighed i de opgaver, vi løser. Det er det ene tekniske bevis, der fylder den ene dag, og et andet teknisk bevis, der fylder en anden dag. Endelig er noget af det allerbedste det gode kollegaskab.

Orienteringssager

Orienteringssager

En af Bevismiddeltilsynets hovedopgaver er at føre tilsyn med politiets og anklagemyndighedens afdækning og opfølgning på fejl eller mulige fejl ved behandlingen af tekniske beviser. Tilsynet udføres på baggrund af en foreløbig orientering fra politiet og/eller anklagemyndigheden, som senere følges op af en endelig redegørelse fra myndighederne. Denne del af Bevismiddeltilsynets arbejde kaldes orienteringssager.

Formålet er at sikre en grundig og uvildig vurdering af politiets og/eller anklagemyndighedens håndtering af sager, hvor der er konstateret en fejl eller mulig fejl ved behandlingen af et teknisk bevismiddel. Fejlen skal være af generel eller systematisk karakter og have retssikkerhedsmæssig betydning for at være omfattet af Bevismiddeltilsynets kompetence. Om Bevismiddeltilsynets nærmere kompetence i relation til orienteringssager se artiklen herom i Bevismiddeltilsynets årsberetning for 2022, side 17.

Bevismiddeltilsynet behandler som udgangspunkt orienteringssager på skriftligt grundlag, men afhængigt af sagens karakter har vi også en mundtlig dialog med de myndigheder, der er ansvarlige for den konkrete (mulige) fejl. Vi afvikler f.eks. møder med repræsentanter for de relevante myndigheder undervejs i arbejdet med sagerne, hvor myndighedernes tiltag for at imødegå en konstateret fejl i visse tilfælde demonstreres for Bevismiddeltilsynet.

Bevismiddeltilsynets opgaver i relation til konkrete orienteringssager kan opsummeres i følgende trin:

- 1 For det første skal Bevismiddeltilsynet foretage en vurdering af, om den myndighed, der har konstateret en fejl eller en mulig fejl, i tilstrækkelig grad har *afdækket* fejlen og dennes retssikkerhedsmæssige konsekvenser.
- 2 For det andet skal Bevismiddeltilsynet foretage en samlet vurdering af, om de tiltag, myndigheden har iværksat i anledning af den konstaterede fejl eller mulige fejl, er tilstrækkelige til at *adressere* denne og dens retssikkerhedsmæssige konsekvenser, samt om de er tilstrækkelige til at forhindre og forebygge en lignende situation.

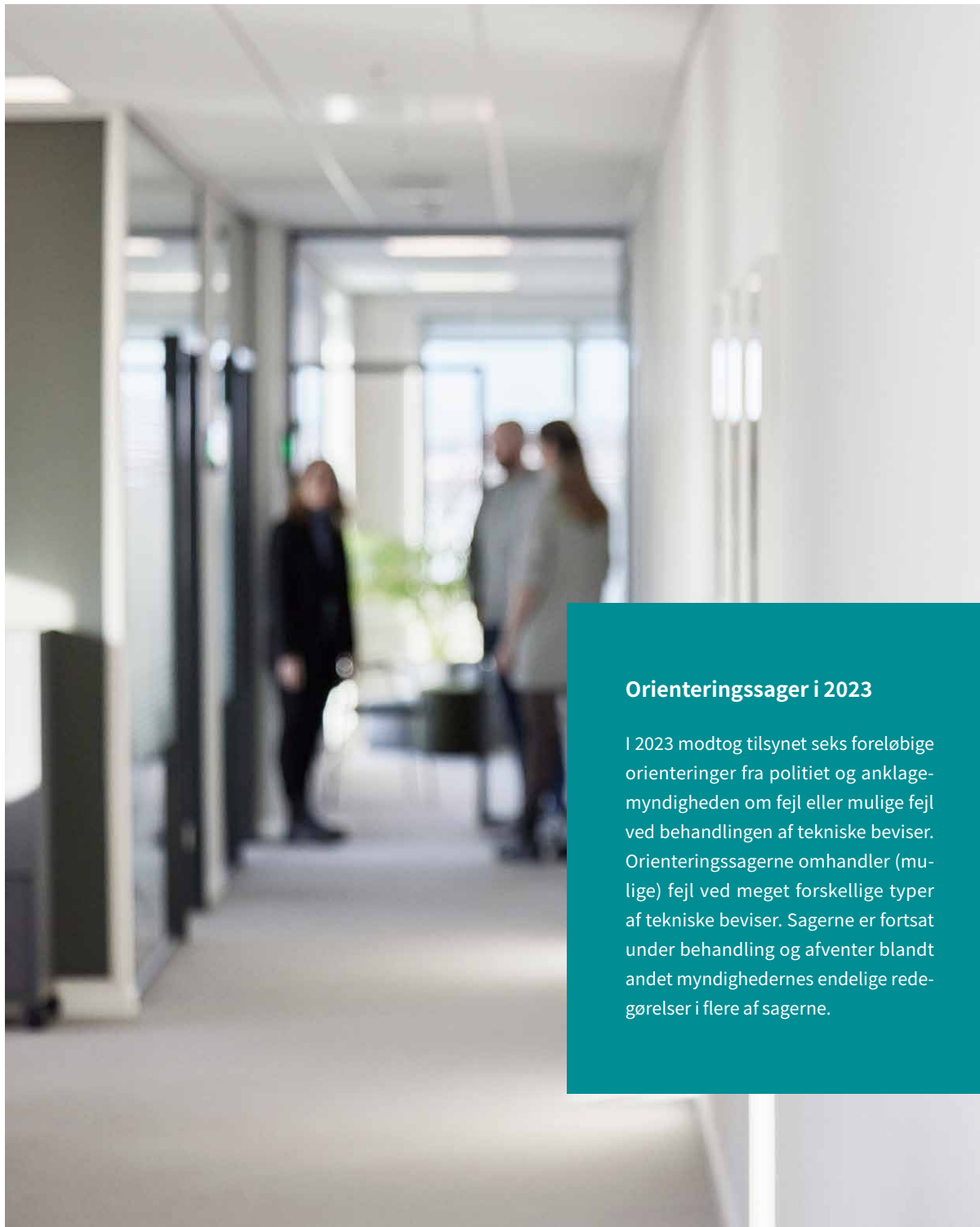
Orienteringssager omhandler (mulige) fejl ved behandlingen af mange forskellige former for tekniske beviser, f.eks. i IT-systemer, der behandler tekniske beviser, og hvor fejl i processer og lignende kan medføre konsekvenser for bevisets integritet, eller ved behandlingen af effekter i forbindelse med sporsikring og lignende, hvorved der kan opstå en risiko for forvanskning af bevismaterialet.

Bevismiddeltilsynets opgave i forbindelse med orienteringssager er blandt andet at sætte sig ind i, hvordan hvert enkelt bevismiddel behandles, og hvori den konstaterede fejl består. For at opnå den tilstrækkelige indsigt i det tekniske bevismiddel inddrager Bevismiddeltilsynet forskellige fagligheder. Det kan være tilsynets IT-specialist eller en ekstern ekspert på det specifikke område.

Herudover inddrages Bevismiddeltilsynets analytikere og jurister i behandlingen af orienteringssagerne. Analytikerne vurderer blandt andet den måde, som myndighederne har af-dækket den omhandlede (mulige) fejl, mens juristerne blandt andet vurderer den retssikkerhedsmæssige betydning af den konkrete (mulige) fejl.

På denne måde sikres det, at arbejdet med de konkrete orienteringssager altid bliver belyst fra de forskellige faglige vinkler, inden der foretages en samlet konkret vurdering af den enkelte sag.

Du kan læse mere om de ansatte i Bevismiddeltilsynets oplevelse af at arbejde med de forskellige opgaver i tilsynet løbende i årsberetningen (se side 7, 19, og 26).

Orienteringssager i 2023

I 2023 modtog tilsynet seks foreløbige orienteringer fra politiet og anklage-myndigheden om fejl eller mulige fejl ved behandlingen af tekniske beviser. Orienteringssagerne omhandler (mulige) fejl ved meget forskellige typer af tekniske beviser. Sagerne er fortsat under behandling og afventer blandt andet myndighedernes endelige redegørelser i flere af sagerne.

Netværk og
konferencedeltagelse

Netværk og konferencedeltagelse

Bevismiddeltilsynet har i 2023 deltaget i en række konferencer og holdt forskellige oplæg dels for at indsamle viden og danne netværk, og dels for at fortælle om Bevismiddeltilsynets arbejde.

Oplæg

Bevismiddeltilsynet har i årets løb holdt oplæg om vores tilsynsarbejde i flere forskellige sammenhænge. Vi har med oplæggene søgt at udbrede kendskabet til Bevismiddeltilsynet og vores tilsynsopgaver samt at skabe grundlag for et godt samarbejde med straffesagens aktører og andre myndigheder. Omdrejningspunktet har været at fortælle om formålet med etableringen af Bevismiddeltilsynet som tilsynsmyndighed, om indholdet af vores tilsynsopgaver, og om hvordan vi er gået til opgaverne, blandt andet i forhold til det igangværende tematiske tilsyn med DNA-beviset. Derudover har en medarbejder i Bevismiddeltilsynet været på et udvekslingsophold hos Tilsynet med Efterretningstjenesterne med henblik på at indsamle generelle erfaringer i forhold til tilsynsarbejde.

Konferencer

Bevismiddeltilsynet har i 2023 deltaget i flere internationale konferencer. Konferencerne har bidraget til at holde os opdateret på den nyeste viden om tekniske beviser samt givet et indblik i standarder og best practice for behandlingen af tekniske beviser. Vi har blandt andet indsamlet viden om forskning og praksis i andre lande med henblik på at identificere risikofaktorer og usikkerheder, der kan knytte sig til forskellige tekniske beviser, og for at være på forkant med nye tekniske beviser.

Juni 2023

Nordic Mobile Forensic Workshop

Bevismiddeltilsynets IT-specialist deltog i juni sammen med to efterforskere fra Politiklagemyndigheden i en workshop, der blev afholdt i Malmø i Sverige af Micro Systemation AB (MSAB). MSAB udbyder produkter til brug for "mobile forensics". Bevismiddeltilsynet overværede forskellige oplæg, herunder fra politiet i Berlin og fra en technical sales engineer i MSAB, som præsenterede funktioner, der som noget nyt understøttes af kunstig intelligens. MSAB viste også muligheden for at foretage udlæsninger fra nye generationer af chipsets.

Juni 2023

International Conference on Forensic Inference and Statistics

Den 12. - 15. juni 2023 deltog Bevismiddeltilsynet i International Conference on Forensic Inference and Statistics (ICFIS2023) i Lund i Sverige. Konferencen blev organiseret af Nationalt Forensisk Center (Nationellt forensiskt centrum (NFC)) ved det svenske politi og af det juridiske fakultet på Lund Universitet. Programmet indeholdt oplæg og indslag vedrørende statistik i forensisk forskning og praksis samt oplæg om forskellige typer af beviser. Viden fra sådanne oplæg er værdifulde for Bevismiddeltilsynet, da det både kan være med til at kvalificere udvælgelsen af tekniske beviser til tematisk tilsyn og indgå i det konkrete arbejde med tilsynene. Bevismiddeltilsynet holdt på konferencen et oplæg om tilsynets baggrund og virke samt om det igangværende arbejde med det tematiske tilsyn med DNA-beviset. Oplægget blev taget godt imod og skabte stor interesse blandt de øvrige konferencedeltagere. Konferencen bidrog til, at Bevismiddeltilsynet kunne skabe og vedligeholde kontakt til specialister på området.

November 2023

Policing in a digital society conference

En jurist og en analytiker fra Bevismiddeltilsynet deltog i november i konferencen Policing in a digital society 2023, der blev afholdt i Apeldoorn i Holland. Konferencen var organiseret af et netværk af forskere i Skandinavien, Holland og England. Konferencen havde et bredt sigte, og der var en række forskellige oplæg blandt andet om Europols rolle i en større efterforskning, om usikkerheder i Digital Forensics, om evidensbaserede argumenter for at ændre national praksis om ressourceprioritering i digitale sager og om brugen af kunstig intelligens som pejlemærke i efterforskning på gadeplan. Bevismiddeltilsynets repræsentanter deltog i et interview til konferencens nyhedsblad, som blev udsendt til nyhedsbladets abonnenter i februar 2024.

Mød en medarbejder

Henrike Neumann

Analytiker, fuldmægtig

Henrikes uddannelsesmæssige baggrund er en bachelor i psykologi og en master i human geografi med specialisering i konfliktforskning fra Holland. Henrike har tidligere arbejdet som videnskabelig assistent på psykologisk institut, Aarhus Universitet. Henrike har været ansat i Bevismiddeltilsynet siden november 2022.

Hvorfor søgte du stillingen i Bevismiddeltilsynet?

Det tiltalte mig meget at skulle arbejde med den vigtige samfundsmæssige opgave, som Bevismiddeltilsynet har. Det er spændende at arbejde med noget, der har indflydelse på hele samfundet, og som er med til at styrke tilliden til retssamfundet. Bevismiddeltilsynet er unikt og findes ikke på samme måde i andre lande, og det er spændende at være med til at gå forrest på dette område.

Hvordan bruger du din faglighed i det daglige?

Jeg er ansat som analytiker og bidrager til at udarbejde tilsynsdesign og er inde over alle metodiske aspekter igennem det tematiske tilsyn, f.eks. at indsamle og analysere data. Jeg er med til at kode og analysere de data, vi har indsamlet, herunder hvad vi kan udtale os om mere generelt og på tværs af sagerne. Jeg er også involveret i samarbejdet med de eksterne eksperter, som Bevismiddeltilsynet benytter.

Hvordan oplever du samarbejdet i Bevismiddeltilsynet?

Det fungerer godt, at Bevismiddeltilsynets medarbejdere har forskellige fagligheder. Vi får derved forskellige perspektiver på vores opgaver.

Vi er ikke altid samme sted, når vi f.eks. begynder et møde, men vi er gode til at tale tingene igennem ud fra hvert vores perspektiv. Der er naturligt nogle ting, som jeg slet ikke kender til, men det betyder, at jeg bliver udfordret, og at jeg får "trykprøvet" min egen tankegang. Det er en god ting. Der er også plads til at sige, "det forstår jeg ikke". Vi har en kultur, hvor man altid kan spørge, hvilket er vigtigt, når vi ikke har samme baggrundsviden.

Hvad er det bedste ved at være ansat i Bevismiddeltilsynet?

Det er flere ting. På den ene side er det den samfundsmæssige vigtige opgave, som Bevismiddeltilsynet har. Det er spændende at være med til at bidrage til. På den anden side bliver jeg udfordret på min egen faglighed og lærer hele tiden noget af de andre ved at få deres perspektiver. Herudover er det bare et helt fantastisk hold, der er sammensat.

Bevismiddeltilsynet og
Politiklagemyndigheden
i bevægelse

Bevismiddeltilsynet og Politiklagemyndigheden i bevægelse

2023 blev på mange måder startskuddet til en ny og spændende tid for Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet.

Flytning

Den 8. februar 2023 tog vi afsked med Banegårdspladsen i Aarhus, som havde været Politiklagemyndighedens domicil siden 2012 og Bevismiddeltilsynets siden 2022, og flyttede ind på Frederiks Plads 42. Selvom der var kort afstand mellem de to lokationer, var forandringen stor. De små kontorer og smalle gange blev skiftet ud med åbne kontorlandskaber og flexrum fordelt på to etager i store og nye omgivelser. Der havde i efteråret/vinteren 2022 været mange forskellige forberedelser til flytningen, blandt andet workshops hvor ledelse og medarbejdere drøftede kommende leve- og adfældsregler på Frederiks Plads. En vigtig, spændende og involverende proces, hvor forstyrelsesfri tid blandt andet blev sat i søen.

I dag har Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet været på Frederiks Plads i mere end et år, og vi er landet godt i det nye. Vi fortsætter med at overveje, drøfte og tage initiativer til udvikling – både i de to myndigheder og som samlet organisation. Vi ønsker at være en attraktiv arbejdsplads med et godt og rummeligt arbejdsmiljø med trivsel.

Det er en vigtig forudsætning for at kunne stå professionelt og stærkt som organisation og lykkes med at løfte de vigtige samfundsmæssige opgaver, som Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet varetager.

Den attraktive arbejdsplads

Som led i arbejdet med den gode og attraktive arbejdsplads blev der i juni måned afholdt en workshop for medarbejderne i Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet med temaet ”Den attraktive arbejdsplads 2033”. Advokat og Master i ledelses- og organisationspsykologi Hanne Jessen Krarup holdt et oplæg om emnet og med afsæt heri drøftede medarbejderne i tværfaglige grupper forskellige ”gamechangere” for den attraktive arbejdsplads i dag og i 2033. Der blev herefter valgt en fælles gamechanger: ”Fra 8-16 mennesket til fleksibel arbejdsplads 24/7”, som medarbejderne hen over sommeren arbejdede videre med, og der blev i efteråret præsenteret forskellige oplæg.

Med afsæt i medarbejdernes input og forslag er der fra 1. januar 2024 iværksat en prøveordning med øget mulighed for hjemmearbejde. Prøveordningen strækker sig over en periode på 6 måneder, og der er udarbejdet fælles principper for ordningen.

Verdensmål

Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet har i 2023 valgt at arbejde med det bæredygtige verdensmål nr. 3: Sundhed og trivsel. Verdensmålet kobles til den eksisterende og vigtige opgave i organisationen om et sundt og bæredygtigt arbejdsmiljø.

Vi har i 2023 brugt og vil i 2024 fortsat bruge verdensmålet til at rammesætte organisationens mål om det sunde og bæredygtige arbejdsliv, hvor de ansattes sundhed og trivsel tænkes sammen med og understøtter løsningen af myndighedernes kerneopgaver.

Whistleblowerordning

Et andet vigtigt tiltag i 2023 var, at der med virkning fra 1. december 2023 blev etableret en intern whistleblowerordning i Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet. Her kan medarbejdere i de to myndigheder indsende oplysninger om kritisable forhold. Andre, f.eks. borgere og journalister, er ikke omfattet af ordningen, ligesom politiansatte heller ikke er det. Du kan læse mere om ordningen på Politiklagemyndighedens og Bevismiddeltilsynets hjemmesider.

2023 blev på flere måder forandringens år. Et år, hvor vi flyttede og et år, hvor vi blev mindet om, at det er vigtigt at bevæge sig frem og være nysgerrig – både som medarbejder og som organisation. Det har været en udviklende proces, som vil fortsætte i 2024.

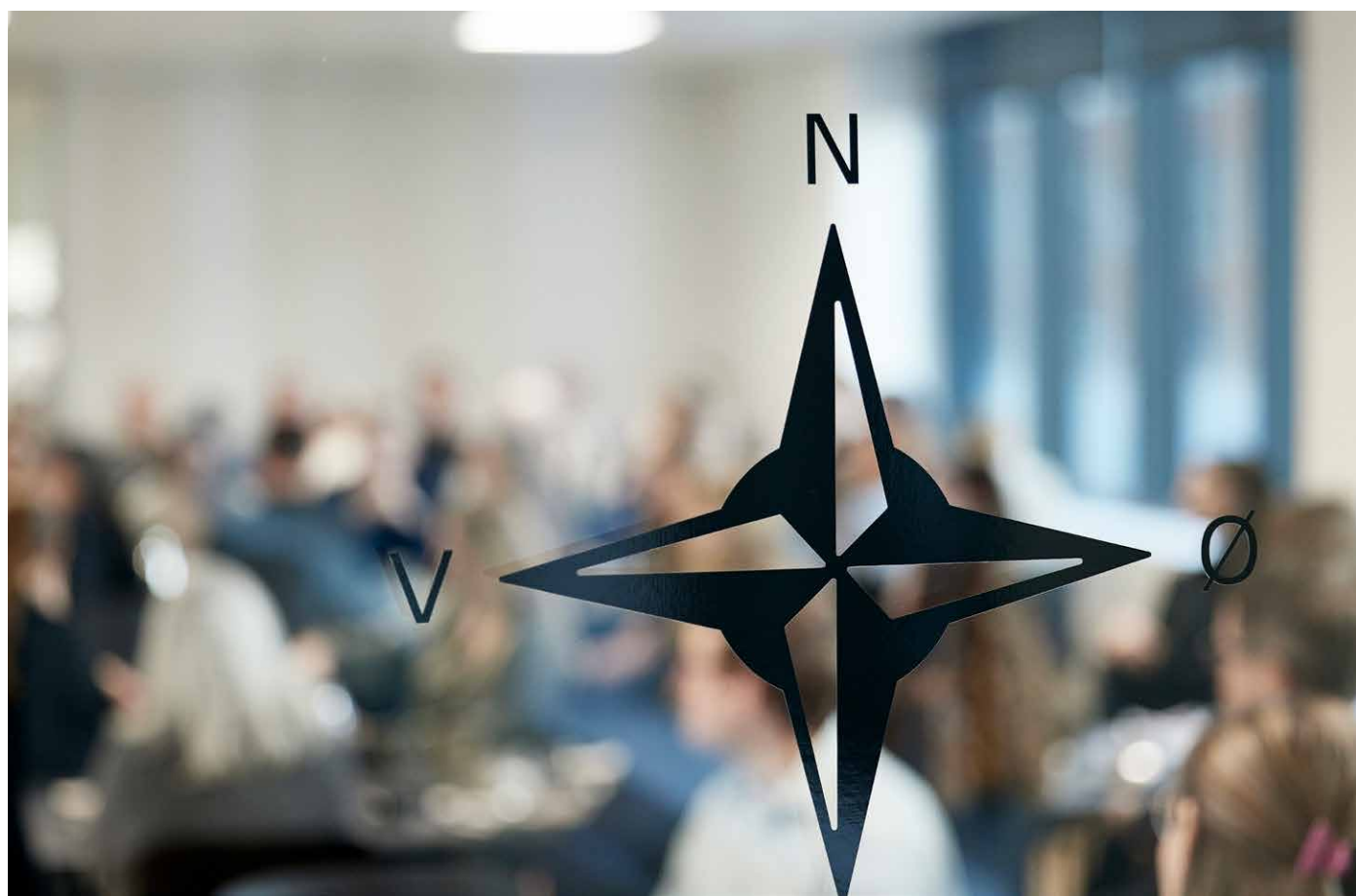
DEN
UAFHÆNGIGE
POLITIKLAGEMYNDIGHED

DET
UAFHÆNGIGE
TILSYN MED BEVISMIDLER

Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet har i 2023 valgt at arbejde med det bæredygtige verdensmål nr. 3: Sundhed og trivsel. Verdensmålet kobles til den eksisterende og vigtige opgave i organisationen om et sundt og bæredygtigt arbejdsmiljø.

Mød Politiklagerrådet

Mød Politiklagerrådet

Politiklagerrådet er Politiklagemyndighedens og Bevismiddeltilsynets øverste ledelse. Politiklagerrådet har det overordnede ansvar for de to myndigheder og for at fastlægge generelle overordnede retningslinjer for myndighedernes arbejde. Den daglige ledelse af Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet varetages af direktør, Charlotte Storgaard.

Politiklagerrådet består af i alt seks medlemmer, der beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra relevante organisationer/myndigheder. Formanden er landsdommer, mens de øvrige medlemmer er en advokat, en universitetslærer i retsvidenskab, en teknisk ekspert og to repræsentanter fra offentligheden, som beskikkes efter indstilling fra henholdsvis Kommunernes Landsforening og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Politiklagerrådet mødes løbende og holder mellem ca. 6-10 møder årligt. Mødekadencen varierer efter behov, og møderne afholdes primært som fysiske møder, men kan også holdes online. Når Politiklagerrådet mødes, behandles slet udvalgte konkrete sager og opgaver fra henholdsvis Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet. Derudover drøfter Politiklagerrådet mere generelle og strategiske emner. Det kan f.eks. være udvælgelse af fokusområder.

I anledning af denne årsberetning har der været et interview med Politiklagerrådet om deres rolle som øverste ledelse for

Politiklagerådet er som øverste ledelse for Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet i kraft af dets sammensætning med til at give myndighederne bredde.

Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet. Interviewet er blandt andet foretaget i lyset af den debat, der har været i medier om Politiklagemyndigheden.

Hvorfor er det vigtigt at have et Politiklageråd?

”Politiklagerådet er som øverste ledelse for Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet i kraft af dets sammensætning med til at give myndighederne bredde. Politiklagerådet kan blandt andet på grund af den brede sammensætning og med det læge element, som dermed indgår, se på de sager, der behandles, fra andre perspektiver og med friske øjne, hvilket er vigtigt i klage- og tilsynsmyndigheder” siger formand Thomas Tordal-Mortensen. Birgit Feldtmann tilføjer, at *”Politiklagerådet og sammensætningen heraf giver begge myndigheder legitimitet”*.

Hvordan er Politiklagerådet uafhængigt?

”Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet er uafhængige af politi og anklagemyndighed. Det følger simpelthen af loven” siger Thomas Tordal-Mortensen. Asger Bagge-Jørgensen tilføjer, at *”når politiet som eneste myndighed i Danmark har mulighed for at anvende magt, er det særligt vigtigt, at der er et sted borgere, kan klage, og et sted som derved fører tilsyn med denne magt. Det skal være en uafhængig myndighed, og for at sikre denne uafhængighed skal ledelsen være uafhængig”*.

”Selvom rådets medlemmer er beskikket af justitsministeren, betyder det ikke, at rådets medlemmer har et afhængighedsforhold hertil” påpeger Pernille Christensen. Ejnar Bo Petersen tilføjer, at *”rådets medlemmer hverken har et baglands interesser eller egeninteresser at varetage. Når vi tager stilling til en sags afgørelse, er der ikke andre hensyn, end at sagen behandles sagligt og objektivt”*. Birgit Feldtmann oplyser, at hun ofte oplever, at folk har spørgsmål og er nysgerrige på arbejdet i Politiklagerådet, men at hun aldrig har oplevet, at nogen har forsøgt at påvirke hendes virke.

Hvilken betydning har sammensætningen Politiklagerrådet?

Politiklagerrådet består som nævnt af i alt seks medlemmer, som kommer med hver sin baggrund og kompetence. Ejnar Bo Petersen fortæller, at *”som repræsentant for offentligheden ser jeg det som min opgave at se om det, der forelægges rådet, er rimeligt, og om sagerne behandles på en ordentlig måde”*. Pernille Christensen tilføjer, at hun ser på en sag både fra borgerens synspunkt og fra den indklagedes perspektiv. Thomas Tordal-Mortens oplyser, at *”han som landsdommer og formand også har et juridisk blik på de sager og emner, der forelægges rådet”*. Thomas Tordal-Mortensen fortsætter *”det, at Politiklagerrådet har offentlighedsrepræsentanter, er med til at give Politiklagerrådet en folkelig forankring, og de forskellige kompetencer og baggrunde, hvert medlem har, bidrager til bredden i Politiklagerrådet”*. Birgit Feldtmann bemærker, at *”selvom medlemmerne har forskellige kompetencer, så er alle ligeværdige, og alle kan komme med deres overvejelser og blik på både konkrete sager og i forhold til de generelle og strategiske emner”*.

Tom Engly fortæller, at *”jeg har en særlig rolle i forhold til Bevismiddeltilsynet, da jeg er kommet til rådet som teknisk ekspert netop som følge af Bevismiddeltilsynets etablering i 2022”*. Det, at Politiklagerrådet har fået Bevismiddeltilsynet under sig, er helt naturligt, bemærker Asger Bagge-Jørgensen og fortsætter *”det handler om tillid til politiets arbejde, og at tekniske beviser håndteres på en forsvarlig måde, således at der ikke er nogen, der bliver dømt uden, at grundlaget er i orden, hvilket grundlæggende handler om retssikkerhed”*.

Fokusområder og fremtidige opmærksomhedspunkter

I forhold til Politiklagemyndighedens sager udvælger Politiklagerrådet hvert år nogle fokusområder. Politiklagerrådet får forelagt et bredt udsnit af sager inden for fokusområderne for på den måde at få et indblik heri og for at være med til at

fastlægge praksis på området. Fokusområderne udvælges på baggrund af, hvad der rører sig i Politiklagemyndigheden og generelt, hvad der rører sig i samfundet.

På Bevismiddeltilsynets område bliver Politiklagerrådet løbende inddraget i arbejdet med tematiske tilsyn og orienteringssager.

Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet er fælles om grundlæggende værdier som objektivitet, retssikkerhed, grundighed og åbenhed. De er meget væsentlige for myndighedernes arbejde og bør fortsat være gældende i fremtiden, udtrykker et enigt råd. *”Myndighederne står et godt sted – med gode værdier”* siger Thomas Tordal-Mortensen. Asger Bagge-Jørgensen opfordrer til, at der i fremtiden er endnu større fokus på åbenhed om Politiklagemyndighedens og Bevismiddeltilsynets arbejde. *”Det vil styrke Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet med endnu større åbenhed om, hvem vi er, og hvordan vi arbejder”* forklarer Asger-Bagge Jørgensen.

Politiklagerrådets medlemmer

Thomas Tordal-Mortensen

Rådsformand, landsdommer, Vestre Landsret

Asger Bagge-Jørgensen

Advokat

Pernille Christensen (fraværende på billedet)

Afdelingschef, Kommunernes Landsforening

Birgit Feldtmann

Professor i strafferet, Aalborg Universitet

Ejnar Bo Pedersen

Sekretariatschef i Ungdomsskoleforeningen

Tom Engly

Senior Cybersecurity and Crisis Management Advisor,
Tryk Forsikring A/S

Whistleblowerordning

Whistleblowerordning

Med virkning fra 1. december 2023 er der blevet etableret en intern whistleblowerordning i Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet.

Den interne whistleblowerordning giver ansatte, tidligere ansatte mv. i Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet mulighed for at indsende oplysninger om kritisable forhold i myndighederne. Det kan f.eks. være oplysninger om strafbare forhold, grove eller gentagne overtrædelser af lovgivningen, forvaltningsretlige principper eller væsentlige interne retningslinjer, grove personrelaterede konflikter på arbejdspladsen som eksempelvis grov chikane, herunder af seksuel karakter, og bevidst vildledning af borgere og samarbejdspartnere.

Ansatte i politi og anklagemyndighed er ikke omfattet af Politiklagemyndighedens og Bevismiddeltilsynets interne whistleblowerordning, men har mulighed for at benytte egne interne whistleblowerordninger. Nærmere oplysninger om disse ordninger findes på henholdsvis www.politi.dk, www.justitsministeriet.dk og www.anklagemyndigheden.dk.

Borgere er heller ikke omfattet af Politiklagemyndighedens og Bevismiddeltilsynets whistleblowerordning. Hvis man som borger ønsker at indgive en klage eller en anmeldelse mod politipersonale eller anklagere, kan dette ske via Politiklagemyndighedens hjemmeside www.politiklagemyndigheden.dk, hvor der også er vejledning om processen.

Hvis Politiklagemyndighedens og Bevismiddeltilsynets interne whistleblowerenhed modtager en indberetning fra personer, som ikke er omfattet af whistleblowerordningen eller som ikke vedrører forhold omfattet af ordningen, vil den blive afvist.

Det følger af whistleblowerlovens § 27, at Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet mindst en gang årligt skal offentliggøre oplysninger om deres virksomhed efter whistleblowerloven

Oplysninger fra 2023 (Pr. december 2023, hvor ordningen blev oprettet)

Modtagne indberetninger i 2023	Indberetninger, der er realitetsbehandlet	Afviste indberetninger	Antal indberetninger, der har givet anledning til politianmeldelse
0	0	0	0

Organisering

Organisering

Bevismiddeltilsynet ledes af Politiklagerrådet og en direktør. Bevismiddeltilsynets daglige ledelse varetages af en sekretariatschef. Læs mere om Politiklagerrådet i artiklen herom på side 30.

Bevismiddeltilsynet deler hus med Politiklagemyndigheden. De to myndigheder har hver sit fag- og arbejdsområde, men er som uafhængige myndigheder fælles om en række grundlæggende værdier og vægter det sociale sammenhold på tværs af myndighederne højt.

Økonomi og IT og Staben understøtter både Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet. I Staben ligger blandt andet opgaver som reception og indkøb, administrativ sagsbehandling, ledelsesunderstøttelse og HR.

I Bevismiddeltilsynet er der en sekretariatschef, tre jurister, en IT-specialist og fire analytikere. Herudover ansætter tilsynet løbende praktikanter med forskellige metodefaglige baggrunde. I artiklen på side 6 og undervejs i årsberetningen (side 7, 19 og 26) kan du læse mere om, hvem der arbejder i Bevismiddeltilsynet.

